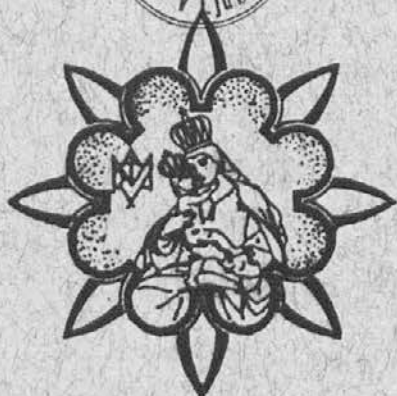


Poštnina plačana v gotovini.



NAŠA ZVEZDA

XI.

1941 - XIX - 1942 - XX

Na poti v šolo:

1. Imej Boga pred očmi!
2. Porabljalj čas!
3. Vaja dela umetnost!
4. Vladati sebi je največja vlada!
5. V mladosti se navaditi, je veliko vredno!
6. Kar največ delajmo in kar najmanj o sebi govorimo!

Ovitek hrani za vse leto!

Misli o kongregaciji

Iz kongregacij pričakujem rod, ki katoliško živi in dela.

Škof dr. Rožman.

Dragi kongreganisti! Za življenjske boje iščite moči v otroški pobožnosti do brezmadežne Device Marije, srednice vseh milosti.

Škof dr. Tomažič.

Manufakturna trgovina
pri znani domači tvrdki

E. Peterka »Ažman«
Ljubljana - Pogačarjev trg 2

Nudi zalogo volnenega in perilnega
blaga, sukna, svilenih izdelkov,
barhenta, posteljnih odevi itd.

Foto-

*Najboljše!
Najcenejše!*

material, plošče, filmi,
aparati, papir, izdelave
a materskih del pri

Jožku Šmucu

Ljubljana, Tyrševa cesta št. 5

Kozmetika — Galanterija

*Vsak dijak in vsaka
dijakinja budi
obiskovalec*

LJUDSKE KNIŽNICE
PROSVETNA ZVEZA, Miklošičeva 7

Kruh in slaščice

kupujte v parni
pekarni in slaščičarni

Dolinar Franc
Ljubljana

Pred škofijo števil. 11
Poljanska cesta št. 19

„NAŠA ZVEZDA“ je glasilo slovenskih dijaških kongregacij in verski list za dijake in dijakinje. Izdaja jo Škofijsko vodstvo DMK v Ljubljani. Urejuje jo konzorcij, ki ga vodi prof. dr. V. Fajdiga in predstavlja dr. Tomaž Klinar.

„Naša Zvezda“ izhaja 5. in 20. v mesecu in stane za dijake 8 Lir, za nedijake 12 Lir za vse leto.

Naslov uredništva: Ljubljana, Costova 7. Naslov uprave: Ljubljana, Streliška 12-II.

Tiska Ljudska tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).



Kaj se pravi zaupati v Boga

(Iz govora papeža Pija XII. dne 29. VI. 1941.)

Zaupati v Boga se pravi prepustiti se z vso močjo volje, podpirane od milosti in ljubezni, vkljub vsem dvomom, ki jih prišepetavajo nasprotni videzi, božji vsemogočnosti, modrosti in njegovi neskončni ljubezni. Zaupati vanj se pravi verovati, da nič na svetu ne uide njegovi Previdnosti, tako na splošno kakor v podrobnostih; da se nič velikega in ne majhnega ne zgodi, česar bi Previdnost božja naprej ne videla, hotela ali dopustila, česar ne bi usmerila proti višjim namenom, ki so na tem svetu vedno nameni ljubezni do ljudi. Zaupati se pravi verovati, da more Bog včasih dopustiti tu na zemlji za nekaj časa nadvlado brezverstva in brezboštva, žalostno otrplost čuta pravičnosti, kršitve prava, muke nedolžnih in miroljubnih ljudi, ki so brez obrambe, brez opore. Zaupati se pravi verovati, da Bog včasih tako dopusti, da pridejo po zlobi ljudi nad poedince in nad narode preskušnje, s katerimi Bog po načrtu svoje pravičnosti kaznuje grehe, očiščuje po zadostilnem trpljenju v tem življenju osebe in narode in jih po tej poti spet privede k sebi; a isto zaupanje zahteva, da obenem tudi verujemo, da je ta pravičnost na zemlji pravičnost Očeta, katero navdihuje in vodi ljubezen. Kakor se morda zdi roka božjega kirurga trda, kadar reže z nožem v živo meso, jo vendar nagiba in vodi vedno le skrbna ljubezen in le zaradi prave koristi za poedince in narode se posluži Bog takega bolečega postopanja. Končno pomeni zaupati v Boga verovati, da bosta pekoča ostrina preskušnje kakor tudi zmagoslavja zla tu na zemlji trajala le nekaj časa, da bo prišla ura Boga, ura usmiljenja, ura svetega veselja, ura nove pesmi osvobojenja, radosti in veselja (Ps 96), ura, v kateri bo vsemogočna roka nebeškega Očeta z nevidnim migom zaustavila in razgnala nevihto, ki jo je pustila za hip zdivjati preko ubogega človeštva. Po potih, nedostopnih človeškemu umu in človeškim upom, bodo narodom vrnjene pravica, tihota in mir.

Morda se čudno sliši, pa je le res, da se dijaki vesele začetka novega šolskega leta (če se pičlih sedem mesecev šolskega pouka sploh sme imenovati »šolsko leto«). Seveda, samo začetka. Ako bi se po nekaj dneh šole začele zopet počitnice, bi jih pa tudi z veseljem pozdravili. Dijaški semenj in prvi šolski dnevi imajo v sebi nekaj prijetnega za vsakega, tudi lenega »učenca muz«. Vedno se z veseljem spominjam tistih dni, ko smo pred gimnazijo za Vodnikovim hrbtom prodajali knjige in kričali kakor pravi sejmarji. »Za prvo«, za drugo« so ponujali blago soprani in alti, »za sedmo in osmo« pa tenorji in basi. Vsi klici so se včasih strnili v mešan zbor, kateremu se seveda ubranost pri najboljši volji ni mogla očitati.

Dijaškega sejma so se veselili tudi »karamisti«, ki so prodajali mandeljne in sladkarije, potem pa branjevke, ki so sedele na stojnicah ob jerbasih, polnih lepih darov darežljive jeseni. Tiste dni je imel denar tudi študent, ki je bil čez leto navadno po cele mesece brez božjega v žepu. Zato so imeli prodajalci in prodajalke telesnih dobrin mnogo odjemalcev.

Mislim, da se v tem do danes ni dosti spremenilo.

Za sedmošolce je imel začetek šolskega leta še poseben pomen. Smeli so prvokrat javno v gostilno brez strahu, da bi jih kakšen profesor zalotil. Svoje nove pravice so se v prvih dneh s ponosom in v obilni meri posluževali, najrajši v večjih gručah. Če so kje treščili z osmoškoli skupaj, so jih ti pokroviteljsko sprejeli kot novince v »gostilniški stroki«.

Prvi dan gredo dijaki v šolo s precejšno radovednostjo. Najprej jih zanima, katero sobo bodo dobili. Jaz se spominjam, da sem bil neprijetno iznenaden, ko smo prišli v osmi v isto sobo, v kateri smo bili v sedmi. Ker sem se usedel v isto klop in poleg istega fanta, poleg katerega sem sedel prejšnje leto, se mi je nekaj dni zdelo, kakor bi bil še vedno v sedmi.

Drugo važno vprašanje, ki zanima študenta ob začetku šole, je tudi, kdo bo razrednik, ali bo ostal še stari ali pride nov. Kolikor se spominjam, smo v sedmi prav radi zamenjali nervoznega Peruška z Westrom, pa ne, kakor da bi bil ta bolj priljubljen, marveč, ker smo upali, da bo kot »pater familias« pri matematiki in fiziki bolj prizanesljiv. Pri vsakem predmetu je šel prvo uro eden ali drugi na prežo pred vrata, da bi videl, kdo se bliža razredu. Če smo dobili kako dobričino iz prejšnjega leta, ali, ki je kot tak slovel na gimnaziji, smo ga sprejeli s tihim, včasih pa tudi glasnim veseljem. Če se je pa prikazal na pragu kak strog profesor, ki nas je že v minulem letu »gnjavil«, ali pa, ki je bil znan kot »strah gimnazije«, smo ga pozdravili s tihim nevoljnim — molkom. Vse drugače je bilo, če je prišel gospod, ki je bil za nas še kakor »nepopisan list«. Takrat smo navadno več dni tipali, kakšen bo, ali hud ali dober.

Ko je minil prvi teden in so prišli že vsi predmeti, z njimi seveda tudi profesorji, novi in stari, na vrsto, je napetost, ki jo je povzročala radovednost, ponehala in začela se je pusta vsakdanjost. Čez nekaj tednov se nam je že zdelo, kakor bi hodili celo večnost v šolo, in že smo gledali v koledar, kdaj bo »prosto«. Mislim, da je dandanes prav tako, kajti na svetu se pač vse ponavlja.

Letos so bile dolge počitnice, nekake »vojne« počitnice, kakor smo jih poznali v minuli svetovni vojni. Vem, da so bile nekaterim še prekratke in bi jih bili najrajši raztegnili noter do oktobra, vendar je pa veliko dijakov, ki so si že zaželeli šole, pa ne samo zaradi prijetnosti, ki jih nudi njen začetek, marveč, da bi se učili. In taki bi morali biti vsi.

Dandanes preživljamo resne čase, katerih bi se moral zavedati vsak študent. Obeta se nam nov red. Kakšen bo, tega še ne vemo. Eno je pa gotovo, da po končani vojni ne bo več prostora za trote, to je za tiste, ki bi radi živeli na stroške tujih žuljev, tudi ne za take, ki gledajo pri izbiri stanu ali službe samo na to, kje bo večja plača in manj dela. To naj bi pomislil vsak dijak in nastopil novo šolsko leto s trdnim sklepom, da bo delal, delal in delal. Lenuh v šoli navadno tudi pozneje ni nič prida, če ga o pravem času ne izuči življenje, kar pa ni posebno prijeten pouk.

Zato naj bi si vsi ti, kakor sploh vsak študent, ob začetku šolskega leta izprašali vest in trdno sklenili, da hočejo biti študentje ne samo po imenu, marveč tudi po delu. Kdor pa smatra šolo le za neprijeten odmor v počitnicah, naj nameri svoje korake kam drugam, kjer se bo z večjim veseljem in uspehom »udejstvoval«. Če velja za koga, da je čas zlato in da se nobeno izgubljeno leto ne vrne, velja to v prvi vrsti in še posebno za mladino.

Beato Jacopone da Todi

Pesem o revščini

Revščina, ti sladka, bedna,
vse ljubezni naše vredna!

Revščina, ti sirotina,
skromnost tvoja je sestrica,
skleda ti dovolj in žlica
sta za jed in kanec vina.

Revščini je že nedelja
voda, kruh in malo zelja,
komur to pa ne ugaja,
malo še soli dodaja.

Revščina povsod je varna
in za vse skrbi nemarna,
ni je strah tatov oblasti,
nič ne morejo ji ukrasti.

Revščina na vrata trka,
torba, vreča ni ji v rabo,
ona to le nosi s sabo,
kar za hudo žejo srka.

Revščina spi zunaj gola,
hiša, streha je ne brani,
nima plašča, nima stola
in na tleh sedeč se hrani.

Revščina mirno umira
in brez oporoke vsake,
ne za žlahto, ne za srake
ni začetek to prepira.

Revščina se le raduje,
ker vse svetno zaničuje,
nihče je ne zalezuje,
da od nje kaj podeduje.

Revščina, ti beračica,
ti neba si stanovnica,
vse, kar ljubi svet prokleti,
ti ne moreš si želeti.

Revščina moža napravi,
ona zmêr živi v zabavi,

vse se mora ji podati,
kar je treba v nič devati.

Revščina je lahkokrila,
vedra, ali ni prevzetna
in za vse je nedovzetna,
nič bi rada ne nosila.

Revščina, si kraljevina,
ves ti svet je pokrajina,
vladaš kot najvišja sila
vsemu, kar si kdaj odbila.

Revščina je višje znanje
in blagá zaničevanje,
bolj ko voljo svojo zniža,
bolj svobódi se približa.

Revščina, kdor tebe ljubi,
lačen je po tvoji zgúbi,
ker si ti studenca žila,
ki ne bo se posušila.

Revščina svoja spoznanja
vsem ljudem na glas oznanja,
bogatiše vse ogreba,
ki jih je zavreči treba.

Nič ji niso bogatiše
in časti in prevzetiše.
Kje so tistih bogatiše,
ki jih črna zemlja kriješ?

Revščina, kdor si želi je,
svet pusti in vse norčije,
mora znotraj, zunaj hkrati
sebe sam zaničevati.

Revščina je nič imeti,
nič imeti, nič želeti,
na tem svetu le trpeti,
s Kristom slednjic kraljevati.

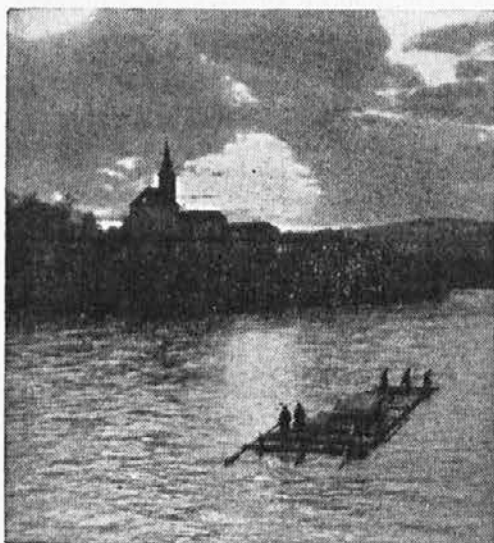
Iz A. Gradnik, Italijanska lirika.

Sveta si zemlja

»Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti...«

Zupančič: Duma.

I.



Počitnice so v kraju, v kraju pa tudi marsikatera študentovska pravica; pravica do prostega razpolaganja s časom, pravica do svobodne izbire dela, pravica do popotne palice, nahrbtnika, gozzerjev in kolesa. No, letos je bila ta »stara pravda« celo o počitnicah v marsičem okrnjena in neizrabljena. Ni bilo denarja in živeža, pa tudi ne zemlje za pot in pogled dovolj na razpolago! Tako sirotni smo bili kot izgubljeni sin iz svetega pisma, ki nam je bil v vzgled postavljen v zaključni številki lanskega letnika Zvezde. Kakor je on šel v svoji siročini »šel vase« in našel svojo pravo podobo, tako je tudi nam vsa časovna siročina lahko postala dragocena prilika za

pot do sebe in samosvojih lepot. Kolikor manj smo prepotovali in pregledali, toliko globlje smo lahko stopili in pogledali.

In kaj smo odkrili?

Vse polno lepot, ki jih doslej nismo poznali, in vse polno bogastva, ki nismo vedeli zanj. Povsod: v pokrajini in ljudeh, po vaseh in sredi gozdov, polja in trat, v znamenjih ob cesti in cerkvah na holmih in gričih. In zakaj ne bi teh slik, ki so se ujele v naše oko in vtisnile v naše srce, razvili in drug drugemu razkazali? Naša Zvezda nas letos vabi, da popišemo svoje majhne poti in povemo, kaj smo velikega na njih doživeli. Seveda ne bo prostora za vsak potopis in počitniški doživljaj; omejiti se bo treba samo na bisere brez vsakdanje navlake. To zahteva poslanstvo Naše Zvezde, ne samo papir, prostor in čas. Še več! Tudi biseri sami — naše najlepše stvari!

Kaj ni stara resnica, da so naše zemlje najlepši okras bele cerkve po gorah in gričih, naše božje poti! Ne samo zato, ker je od tam lep razgled po zemlji okrog, marveč tudi zato, ker se od tam tako lahko človeku odpre pogled tudi v neskončnost vseмирja in skrivnostnost srca, na vse strani prav do Boga. Saj je znano, kako o tej vrednosti naše zemlje poje Jože Pogačnik:

O zemlja domača,
ti si nam kakor češminov cvet!
Po vseh brdih in v vseh poljih zvoníš
in pritrkavaš, ko da se zvonko smejiš,
z glavico belih zvonikov
k lesovom naslonjena ...

Pa vendar nergači izneverjeni, naši pustuhi
 za vsako veselje zvonov
 kakor kamen so gluhi:
 poti ne najdejo več do Boga.
 Saj bi odpustil, da je ko drugod,
 a vendar tod
 je drugače uglajena pot:
 Bog nam je blizu takò in takò domač.
 veš naš, ves naš...

Glejte, to naravno lepoto in nadnaravno poslanstvo biserov naše zemlje, naših božjih poti, naj bi zajeli v kratke sestavke, utrinke in drobce in jih pošiljali uredništvu Naše Zvezde. V vsaki drugi številki bi jih priobčevali in najboljše ob zaključku letnika tudi nagradili. Da pa se ne bi ponavljali in brez načrta iskali zdaj tu zdaj tam, bomo vedno sproti napovedali božjo pot, o kateri je treba pisati. Za prvič, to je za 3. številko, določamo cerkev Kraljice miru na Kureščku. Kot priljubljeno izletno točko in božjo pot nam jo je odkril ravno naš čas. Kako in zakaj nam vsem, kako meni in tebi, bratec in sestrica, to si kratko, pristrčno domače povejmo!

Povabljeni vsi — starejši in mlajši! Samo ne pozabite: kratko in doživeto, brez nepotrebne lupine (kaj ste jedli in pili, nosili težke nahrbtnike in se potili...), z zdravim jedrom in svežo mislijo! Sestavke pošljite uredništvu do 10. oktobra!

F. S. Finžgar

Gospod »Ego«

Svobodna tehnika medsebojne svetovne povezanosti je dosegla neslutene uspehe. Na vodi, pod vodo, po železnih cestah in po zraku so se razdalje skrčile zaradi viharne brzine do neverjetnosti. Nepotrebno pa je govoriti o brzini besede, za katero oddaljenosti sploh več ni. Človek bi mislil, da je vse to človeštvo tesno povezal v eno samo družino, v eno samo bratovsko enoto, kjer ne bo nikoli več ne lakote ne draginje in tudi krvave borbe za kosček zemlje nič več. Zakaj mati zemlja je bogata in plodna dovolj, da preživi še eno tako svetovno družino človeštva, kakor jo preživlja sedaj. Tako bi po pameti mislili, in vendar je vse drugače. Vesoljna zemeljska obla odmeva danes od topovskih strelav, človeštvo se vije v krvavih krčih, zemlja pije kri, kolikor je še ni nikoli. Razvaline mest se kopičijo, kakor jih ni še nagrmadil noben potres. Na stotisoče in na milijone brezdomcev bega po svetu in išče zavetja pri soljudeh. Preseljevanje narodov je bila zabavna igrača v primeri s strahotami naših dni. Ponekod svet kuri z žitom stroje, drugod je borba za peščico moke, za skorjico kruha. In ta borba je boj vseh zoper vse. Povsod: na trgu te odrinejo krepki komolci, da ne dobiš družini potrebnega za obed. Če kokoš zakokodajska, stoji in čaka jih po pet na ubogi jajček. Če zvedo o nesreči bližnjega, mu privoščijo: prav mu je! Tak in tak je bil; a redno je vsak »tak in tak« iz trte izvit. Namesto srca — ledena sebičnost, egoizem. Edini pravovernik in poštenjak naj je v svetu, malem in velikem, gospod Ego. Jaz, močni in močniji, sem gospod in gospodar. Zato ti, šibek in majhen, bodi vesel, da smeš biti hlapec in suženj. Jaz sit in dobre volje, ti lačen in žalosten. Kaj mi mar! Pojdi in privošči si, kakor veš in znaš.

Gospod Ego je zagospodaril v svetu. Poteptal je človeka v človeku, da se je razpasla zver, skrita v naši krvi. Ta zver pa je gluha za Kristusov klic: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. — V tem je korenina svetovnega gorja, ki nas zaliva kakor vesoljni potop — ne z vodo, s krvjo in solzami.

Toda že se svita. Bič, ki si ga je človeštvo samo spletlo, noče smrti človeka, hoče ubiti le zver v človeku. Rane so hude, strašne. Kdo jih ne vidi, kdo ne občuti?

Kdor jih pa noče videti in jih noče občutiti, je res dozorel, da bo zapisan smrti. Smrti pa ne sme biti zapisana mladina. Z njeno smrtjo bi se zgrnil grob tudi nad narodom.

Zato, mladina, poteptaj v sebi gospoda Ego. Budno glej, kaj se godi. Odpri mlado srce v ljubezni do sobrata. Poleg tebe utegne sedeti v šoli tovariš brezdomec. Deli z njim, kar imaš. Je to žrtev, večkrat neprijetna. Toda samo žrtve nas otmo. Govori naj vam naš največji:

»Mladič — vi naš up,
ljubezni domačije noben naj vam ne vsmeri trup!«



Besnard: Nesreča

Bilo je v zgodnjih jutranjih urah. V veliko štirinadstropno palačo je odhitel mestni župnik. Ljudje, ki so ga srečavali, so z začudenjem gledali, čemu se mudi ob takem času duhovnik ravno v tem delu velemesta. Ni se zmenil za njihove poglede, ampak hitel v stanovanje v četrtem nadstropju. Tam se je ponoči zgodilo nekaj strašnega. V družini, ki jo je župnik zelo dobro poznal, je bila žalost in razburjenje. Živeli so v minulih časih zelo razkošno; o tem tudi priča vsa sobna oprema. Zgodilo se je, da je bil mož predčasno upokojen; paziti so morali na vsak belič, da so mogli živeti. Mladi gospod ni mogel prenesti hudega udarca. Ponoči je napravil konec vsemu trpljenju in veliki stiski. Z revolverjem si je prestrelil srce.

Zaradi tega se je župnik potrudil, da bi umirajočemu nudil zadnjo pomoč. Bilo je prepozno. Jokajoči družini izrazi sožalje in se ves žalosten poslovil.

V drugem nadstropju iste palače je stanoval starejši gospod, ki je bil tudi upokojen. Noge ga že dolgo niso več nosile; vedno je ostajal v sobi. Dokler je mogel, je ob nedeljah hodil v bližnjo cerkev k maši. Sedaj ne more več.

Župnik je pozvonil v drugem nadstropju. Odprli so mu. Tudi v tem stanovanju je sobna oprema pričala o nekdanjem blagostanju. Mala penzija komaj zadostuje za skromno življenje.

Župnik je odšel naravnost v starčevo sobo. Našel ga je v naslanjaču z rožnim vencem v roki. Ko je zagledal župnika, je spustil molek iz rok in zaklical: »Gospod, kako je mogel kaj takega narediti!« Župnik mu je raztreseno odgovarjal na razna vprašanja; sam zase pa je premišljeval: Res, on je storil nekaj groznega. Zakaj nisi ti storil kaj takega? Tvoj položaj je mnogo težji. On je bil mlad, zdrav, ti pa si bolan, star in obsojen na svoj naslanjač, dokler ne pride smrt po tebe. Zakaj ti ne narediš konca svojemu življenju? ...

Tako je razmišljal in si ogledoval razne podobe in pohištvo. Večkrat je že obiskal ubogega starca; toda danes je posebno ogledoval velik križ, ki je visel nad posteljo. Na nočni omarici je opazil manjšega. Nehote se je spomnil na stanovanje v četrtem nadstropju... veliko podob je viselo po stenah, imenitne preproge so krasile stanovanje... toda križa ni bilo nikjer...

Župnik je pomislil: Glej, to je odgovor na moje vprašanje! Gospod Bog pravi: Nauk o križu je tistim, ki so na poti zveličanja, moč božja (1 Kor 1, 18). Vsi svetniki in dobri verniki so iskali rešitev v križu. Sveta Terezija je zapisala: Dvignite svoje oči h križu in vse vam bo lahko.

Bilo je v francoskem mestu Neversu. V bolnišnici so imeli človeka, ki je bil hudo bolan. Ko so bile bolečine le presilne, je nekega dne zaklical: »Revolver mi dajte, revolver! Ne morem več.« Sestra strežnica ga je tolažila, a vse je bilo zastonj. Ko ni več vedela, kaj bi naj naredila, je vzela s stene križ in ga dala bolniku v roke: »Tu imate revolver!«

Bolnik se je zagledal v nagnjeno glavo, kronano s trnjem. Nepremično je zrl v prebodene roke in noge... Premišljeval je prebodeno srce... Milost božja ga je ganila: Če je ta moral nedolžen vzeti nase toliko trpljenja, moram tudi jaz prenašati potrpežljivo vse bolečine za svoje grehe... Od onega dne je bil ves miren in vdan v voljo božjo...

Dekle, ki delaš

Ne sramuj se dela. Dolžnost ti delo nalaga in potreba ga kliče; zato je delo nekaj velikega. Življenje moramo porabiti za delo. Poleg časa, ki ga porabimo za molitev, počitek in hrano, pripada ves ostali čas človekovega dneva delu. Zaničevanje zasluži lenuh in brezdelnež, čeprav mu nudi njegovo bogastvo brezštevilne zabave in razveseljevanja.

Nekatera dekleta so ponosna na to, da jim ni treba delati in prezirajo tiste, ki delajo. Največja moda je: ne imeti nobenega dela in nič delati. Višek sramote, neutolažljivo žalost in veliko izgubo pomeni zanje to, če bi si morale služiti kruh z lastnim delom. Kakor da bi ne bilo tisočkrat lepše služiti si svoj kruh z delom kot pa življenje razsipavati, ga umazati in se košatiti v njem kot pav v baladi.

Delo je zakon. Človeštvo živi po njem. Tudi tiste, ki same ne delajo, živijo od dela drugih.

Pomislil na Jezusa Kristusa. Delal je. Imenovali so ga: »Delavec... Sin delavca.« In on ni zanikal tega naziva. Od Nazareta do Golgote je neprestano delal in njegovo življenje se je uničevalo v mnogoterem delu. Dobro bi bilo, če bi si lenobna dekleta to večkrat ponovila, da bi se same sebe sramovale.

Dekle, ti tudi delaš in ponosna bodi na to. Vsako resno delo je koristno in vsak poklic po svoje plemenit. Ko zvečer trudna ležeš, je veliko boljše, da si utrujena od dela, kot pa če bi bila utrujena od dolgočasje in lenobe ali celo od iskanja zabave. O vsem tem imej jasne nazore.

Kršćanstvo uči, da je delo pokora, neprijetno in težko breme. To pa ne zmanjšuje njegove vrednosti in ker je delo dolžnost, je vsakdo, ki se ga brani, manjvreden, in kdor ga prezira, ne izpolnjuje zakona.

Jože Cukale

Katakombe

*Motto: Zdaj ko nikjer človeške ni zaslonbe,
nam plove misel tiha v katakombe.*

*Polnočne sence hodijo neslišno
s skrivnostjo v srcu, ki ji ni imena,
nihče ne vpihne v duši jim plamena:
ne meč krvav in ne verig rožljanje.*

*Tam, koder zemlja se zapira v sanje,
sprejema jih kot orel pod peroti
od vseh strani, od vseh mogočih poti
grobar s pozdravi: Jezus Kristus, avel!*

*Ob svitu baklje rakve se vrstijo
vzdolž mračnih koridorov, žarke meče
slepeča luč na mučenike speče,
krovave rane svetijo se kot rubini...*

*Med njimi hodi; njihov gost je Kristus.
Ko petelini jutro odpojo jim,
se vsuje roj prerojen v speče mesto Rim —
in spet so katakombe le počivališča...*



M. Gaspari: Naša Marija

Nikolaj Jeločnik

Legenda o živopiscu in Materi Božji

V tistih davnih časih je živel živopisec čudne nravi. Med svet je hodil malo, govoril ni skoraj nič, za ljudi ni maral, živel je le Bogu, sebi in barvam.

Mnogokaj so govorili o njem.

»Krivo vero učil!« so oznanjali nekateri. Drugi pa so vedeli, da je dom njen z Antikristom.

»Bog se je obrnil od nas, Bog nas je zapustil!« sta govorila soseda in vas. Tako je objela tisti kraj velika žalost, ko ob hudi vojski ali ob črni kugi.

Drugo noč je imel nedolžen otrok sanje. Videl je Mater božjo z Detetom.

Ljudje so imeli to za znamenje od zgoraj.

»Cerkev pozidajmo!« so govorili očetje. Drugi pa so verjeli:

»Marija hoče, da preženemo nesnago in posvetimo naš kraj!« Mislili so na živopisca, ki so ga vedeli za nečistnika.

Živopisec pa je stal pred platnom. Z burnimi kretnjami je v živih barvah ustvarjal svetnike in svetnice božje, nebeške zbore, kerube in serafe. Vse je bilo, le kraljice ni mogel naslikati.

»Kako naj te naslikam, nebeška Gospa? Nisem še videl obraza, ki bi bil tvojemu enak. Teško mi je, ne vem, kako naj!«

Trpkó je sedel nedaleč od platna in gledal ustvarjena nebesa brez kraljice.

Bil je žalosten. Tolikokrat je bil začel, vedno in vedno je izbrisal obraz, ki ni bil njenemu podoben nič, čisto nič.

Zdaj je bil strt in betežen.

Pred vrati je zajokal otrok. Živopisca je stisnilo, čudna tesnoba mu je napolnila srcé. Nikomur ni hodil odpirat, to pot ga je neznana sila dvignila in potisnila k vratom. Prijel je za kljuko, odprl narahlo sprva, potem pa nastežaj.

Ostrmel je.

Na pragu je stala žena z dečkom v naročju. Bila je raztrgana, premražena, a obličje ji je bilo tako prečudno, da je živopisca spreletelo.

Ni rekla besede. Prijel jo je za roko, potegnil jo v sobo in zaprl vrata za seboj. Na ogenj je nametal debelih drv, da je bilo toplo.

»Tu sem sedi, uboga!« Z roko ji je pokazal blazinjak ob ognju.

Pa ni sedla. Stala je tam z dečkom, ki ni več jokal, stala je tam in ga gledala.

»Kaj me gledaš žena? Slišal sem otroka, ko je jokal, in odprl sem ti! Ogrejta se!«

Še vedno je stala tam in ga gledala. Na pol začudeno, na pol smehljaje, zdaj otroško ljubko, zdaj materinsko prizanesljivo. Tudi deček v njenem naročju se mu je nasmihal tako ljubko, tako pristrčno, da je bil živopisec ko začaran.

Ni mu bilo do besed, gledal ju je in ni vedel, kaj bi.

»Čemu ne govoriš, žena? Morda se bojiš? Ne boj se! Živopisec sem, ubog, in živi duši nisem storil hudega!«

Vsevidlj se mu je nasmihala žena, vsevidlj se je čudil on.

Naenkrat ga je izpreletelo, široko je razprl oči, pograbil je čopič in barve. S čudovitim žarom v očeh je pisal.

Sredi platna je vstajala prelepa podoba Žene z dečkom, smehljajoča se in ljubezniva, materinska in otroška.

Delal je do večera in vso noč. Nič ni prižigal luči, v izbi je bilo svetlo ko ob belem soncu.

Do jutra je ustvaril kraljico svojim nebesam. Utrujen je odložil barve in odstopil, da bi videl, kakó je.

Bil je ko otrok. Srcé se mu je smejala od prevelike sreče. Žena je bila tako lepa, sama Nebeška Gospa. Lepše bi ne bil mogel naslikati.

»Bog bodi zahvaljen,« se je okrenil, ker se je spomnil nanjo, ki mu je bila model.

Zavzel se je. Ni je biló!

»Kako je odšla?« Vrata so bila zaklenjena, okno zaprto.

»Kdaj je odšla?«

Bil je ves zavzet, skoraj žalosten.

»Kje si žena? Zahvaliti te hočem!«

Begal je z očmi po sobi in je ni našel. Zdaj se je zagledal v platno. Silno spoznanje mu je preletelo misli.

Prebledel je, razklenil roké in pokleknil:

»Ona je! Žena, ki sem jo slikal, Marija, in deček v naročju je Bog!«

Zamaknil se je. Strmel je v smehljajočega se otroka in v ženo, ki ga je blagoslavljala z očmi.

Ljudje so videli, kako je bel golob splaval iznad njegove hiše. Više in više je hitel pod nebo, dokler ni utonil v jutranjem soncu.

Našli so ga klečečega in vsega zamaknjenelega v podobo, ki jo je bil ustvaril. Ko so ga hoteli prebuditi, je bil že trd in mrzel.

Z veliko častjo, kakor kralja, so ga pokopali v cerkvi. Sliko pa so postavili v oltar.

Gledali so Marijo z Jezuškom v naročju in od same sreče so se jim rosile oči. Stari grešniki so se skesano trkali na prsa, ko so videli mili obraz in nasmehnjene oči. Bilo jim je težko in pokesali so se svojih grehov.

In ljudje so govorili, da je bil živopisec svet človek, nedolžen in čist

Harasser - Pogačnik

Duh in življenje Marijine kongregacije

Marijine kongregacije, ki jih je ustanovila Družba Jezusova in potrdila sveta stolica, so verske družbe, ki imajo namen:

1. Gojiti v svojih udih prav gorečo pobožnost, spoštovanje in otroško ljubezen do blažene Device Marije.

2. Po tej pobožnosti in po varstvu Matere vernikom, zbranim pod njenim imenom, pripomoči, da postanejo dobri kristjani, ki si iskreno prizadevajo, posvetiti se vsak v svojem stanu.

3. Goreče skrbeti, kolikor dopušča njih družabno stališče, da rešujejo in posvečujejo druge ter branijo Cerkev Jezusa Kristusa pred napadi brezbožnih ljudi.

Ti nameni so kakor tri zvezde, ki se blešče na kongregacijskem obzorju, tri zvezde vodnice za življenje in stremljenje kongregacije.

Ljubezen do Marije.

Prvi namen je že izražen v imenu Marijina kongregacija. Kongregacija torej že sama na sebi zahteva posebno čiščenje Matere božje.

To čiščenje mora biti posebno, odlično, ki torej presega čiščenje Matere božje, kakor ga ji skazujejo drugi verniki.

Kongreganisti naj se torej odlikujejo po prisrčni molitvi v čast Materi božji, svoji zavetnici — to hoče pravilo z besedo goreča pobožnost;

naj bodo dalje globoko prežeti z zavestjo njene vzvišenosti, svetosti, veličine in dobrotljivosti — to pravi pravilo z besedo spoštovanje;

iz tega pa izvira tisto ljubko razmerje zaupanja, kakor vlada med materjo in otrokom, tista otroška vdanost nebeški Materi Mariji, kar omenja pravilo z besedo — otroška ljubezen.

Srce pravega kongreganista mora biti podobno lučki pred Marijino podobo. Gori naj ta lučka dan in noč, leto za letom, do zadnje ure. A za to večno lučko je treba skrbeti in ji dolivati olja. Pobožnost jo varuje, spoštovanje skrbi zanjo in ljubezen ji priliva vedno novega olja.

Čim globlje razumemo čiščenje Matere božje in čim bolj goreče, praktično in vsestransko jo častimo, tem boljši kongreganisti postanemo. In bodimo prepričani: dokler stojimo na tleh svete vere, ne bomo nikdar previsoko mislili o Mariji, nikdar je ne bomo dovolj častili in ljubili. Kjer kongreganisti tega ne znajo ali premalo cenijo, tam nikdar ne bo vladal pravi kongregacijski duh.

DEBATNA URA

Ali se res ne moti, kdor pravi, da današnja mladina nič ne misli, da je že utonila v kolektivno in izgubila samostojno sodbo? Rad bi vedel, kako je s tem. Zato sem uvedel »debatno uro« tudi v »Naše zvezdo«. Naj pokažejo mladi študentje in študentke, če kaj mislijo in o katerih vprašanjih razmišljajo. Dajmo jim priliko, da svobodno izpovedo svoje nazore o tistih vprašanjih, ki so najbolj osnovna in zato spadajo v ta list, o vprašanjih vere in nevere, o tem, kje bi radi videli, da bi krščanstvo zavzelo svoje osrednje in najvišje mesto. Dijakinje naj mi pošljejo svoja mnenja o tem, zakaj zaplavajo tako hitro v tok verske brezbržnosti, češ da so sužnje vtisov, in študentje naj povedo, če je resnica, da veliko z njimi ne more računati narod, ker so premalo globoko vkoreninjeni v Boga in njegove večne zakone. Pošljite mi to v obliki pisma ali kakor hočete.

Pred seboj imam Mendigalovo Problèmes de Jeunes in v kazalu berem: Prvi konflikt: vera ali znanost. Drugi konflikt: nevtralnost ali apostolat. Šola in tovariši. Vprašanje »ozračja«. Problem naše mladine: zdravje, poštenost, velikodušnost, ponižnost, delo, čistost, realizem, prostovoljna disciplina, Kristus in ti. Poglavje »Graditelj« ima še naslednje odstavke: Umska odgovornost, Strokovna odgovornost, Socialna odgovornost, Državlјanska odgovornost, Krščanska odgovornost. In še in še.

Morda pa so dekletom všeč naslednji naslovi zbirke Cecilije Jéglot: Dekle in celibat, Dekle brez krščanskega duha, Dekle in moda, Dekle in lepota, Dekle in zakon, Dekle in zabava, Dekle in moderne zablode (materializem, snobizem, garsonizem, feminizem), Fant in dekle, Dekle in osebnost, Dekle in ljubezen.

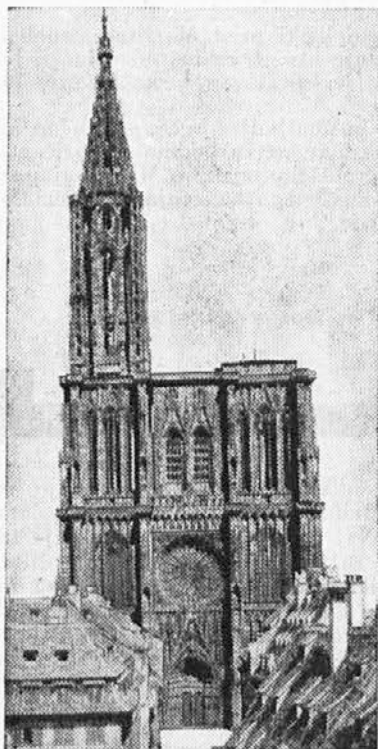
Ali sedaj bolj veste, zakaj »debatna ura«? Pišite radi in mnogo, toda resno, lepo in kratko. Računajte z razmerami. Imejte vedno pred očmi poslanstvo »Naše zvezde«, ki hoče z Marijo k Jezusu. Urednik.

Vsak lanski naročnik »Naše zvezde« naj pridobi vsaj enega novega naročnika.



Emilijan Ceve

Uvod.



Sl. 1. Stolnica v Strassbourgu.

duše mladih ljudstev, se spojilo z njihovo pogansko tradicijo, toda ohranilo še antičen trizvok. Romanska katedrala in fevdalna trdnjava — Cerkev je popolnoma zmagala, še več, dvignila se je nad državno oblast. V gotiki je duša zavriskala proti nebu v vsem svojem koprnenju po Bogu. Kakor bi se zemlja pognala v nebo za božjim obličjem so gotske cerkve — »okamenela sholastika«, čije vrh (sl. 1) je Bog. Barok je razvihran triumf katolicizma med bolečo dobo reformacije; zrasel je sicer iz popoganjene renesanse, pa s silno voljo Michelangelovo in z voljo papežev potrjen postal zahvalna himna obnovljene vere.

V tem zgodovinskem umetnostnem presnavljanju je ostalo slovensko ozemlje nekako v zatišju. Gospodarsko in politično smo sicer stali v križišču evropskih poti, kulturno, in torej tudi umetnostno, pa smo bili kakor Lazar ob bogatinovi mizi, toda Lazar, ki darilo sicer sprejme, pa ga s svojo srčno krvjo prepoji. Veliki kulturni tokovi, ki so se spočeli v Italiji ali Franciji, so le s svojimi poslednjimi žarki segali do nas, pa še teh pot je dolgo dobo vodila skozi prizmo nemškega umetnostnega ustvarjanja, kajti politično stanje nas je vrglo tudi v kulturne sfere severa, katerih smo se kolikor toliko otesli šele proti koncu 17. stoletja, ko se je izvedla pri nas z rekatolizacijo preorientacija na jugozahod — v Italijo. Vpliv Vzhoda in velike difuzije bizantinske kulture in umetnosti je pustil slovensko ozemlje nedotaknjeno,

Kultura je duhovno razmerje med človekom in Bogom, umetnost pa je njena bistvena sestavina, odraz splošnega kulturnega in svetovno-nazornega merila neke dobe. V starem Egiptu je umetnost služila bogovom in mrličem, pri Hebrejcih postavi, pri Grkih bogovom sličnemu človeku, pri Rimljanih imperialnemu redu, v srednjem veku krščanskemu Bogu ... Vsak umetnostni izraz je težnja po božanstvenem. V človeški duši vstane vizija nečesa, pa bilo to lepo ali veličastno ali tragično ali radostno; pojavi se hotenje, ki z dinamično močjo predere oklep materije in to preoblikuje s svojo duhovno ustvarjalno silo. Prav ta odvisnost umetnine od sodobnega kulturnega, celo političnega in gospodarskega stanja pa ji podeljuje tisto individualnost, spremenljivost in dokumentarnost, ki nas opravičuje, da v njej ne gledamo samo nekaj čutno lepega, ampak nekaj globljega, kar je zakoreninjeno v elementarni zvezi zemlje in duha.

Krščanska religiozna likovna umetnost n. pr. tako močno izžarja vse duhovne faze, ki jih je krščanstvo v stoletjih prešlo, da bi samo po umetnostnem izrazu teh umetnin mogli rekonstruirati duhovno podobo vernikov in krščanskega sveta v neki določeni dobi, čeprav bi ne imeli nobenih pisanih poročil o njej. Idealizem starokrščanske umetnosti priča o ljubeči veri prvih kristjanov, ki je bila bolj v duši kot v svetu zasidrana, ki je rodila »obede ljubezni« in se je najrahljejši zvok razživel v duši v veličastno, odrešujočo melodijo. Romanska umetnost z neko svojo zmagoslavno težo priča o tistih dneh, ko se je krščanstvo zasidrilo v težke, neokretne

kajti skoraj ni mogel prestopiti meje, ki jo je začrtal akt cesarja Teodozija Velikega, ko je l. 395. razdelil rimski imperij med svoja sinova Honorija in Arkadija in ki je postala tragično usodna za nadaljnji razvoj jugovzhodne Evrope, zlasti še, ko je nastopil cerkveni razkol.

Razvoj umetnosti na Slovenskem je morda bolj kot kje drugje navezan prav na razvoj krščanstva in na njegova središča, ki so v začetku bila predvsem po samotanih, dočim so kulturna središča, iz katerih so se vzdrževala tudi prva, ločila zapadno, severovzhodno in severno od našega ozemlja; glavni med njimi sta bila Oglej in Salzburg. S sprejetjem krščanstva smo pristopili tudi politično v krog severozapada ter v kulturnem življenju postali provinca srednjeevropskih žarišč. Prav zaradi te politične in gospodarske vezanosti se je naše umetnostno življenje oplajalo bolj na severu kot pa v Italiji, pa čeprav je cerkveno velik del takratnega slovenskega ozemlja pripadal oglejskemu patriarhu. (Po odredbi Karla Velikega l. 811. je postala reka Drava od izvira do izliva v Donavo meja med oglejsko patriarhijo in salzburško nadškofijo.) Sicer opažamo od srede 14. stoletja do 4. desetletja 15. stoletja severno-italijanski (furlanski) umetnostni vpliv, takoj nato pa popolnoma prevlada nemški, ki deluje prav do srede 16. stoletja, ko se začne pri nas srednjeveško občutje s protestantizmom krhati, dokler se z rekatolizacijo ne izvrši odločilna preusmeritev na katoliško Italijo. Simbol tega razdobja je ustanovitev Academie operosorum l. 1695., potem ko je z Valvazorjem umrla zadnja, pod nemškimi kulturnimi vplivom ustvarjajoča smer.

Umetnost je torej odraz duhovnega in čustvenega stanja neke dobe in naroda. Spoznali smo, da je krščanstvo na Slovenskem postalo glavni kulturni faktor. Prevladalo je prejšnje tradicionalne oblike ali pa jih pokristjanilo v vsebini in ideji. V teku stoletij je krščanstvo postalo nekaj bistveno našega; živelo je z narodom in narod je živel z njim. V njem je našel narod v vsej svoji težki zgodovini svojo odrešilno ladjo; varovalo in bodrilo ga je v njegovih najtežjih trenutkih. Kako se je to odražalo v umetnosti slovenskega ozemlja, kako se je slovensko ljudstvo zakoreninilo vanj, nam bo v neki meri pokazalo to naše razpravljanje. Zaenkrat naj ponovim besede, ki jih je zapisal dr. Gruden v svoji »Zgodovini slovenskega naroda«:

»Za Slovence je bil odločilen trenutek, ko so imeli voliti med krščanstvom in poganstvom. Obri, ki so Kristusovo vero zavrgli, so izginili brez sledu iz zgodovine, tako da je nastal pregovor: »Izginili so kakor Obri; niti sorodovince, niti dediča ni za njimi.« Slovenci pa, dasiravno primerno maloštevilni, so s krščanstvom stopili v krog kulturnih narodov in se ohranili do danes, ker so spoznali »dan svojega obiskanja«.

(Naprej.)



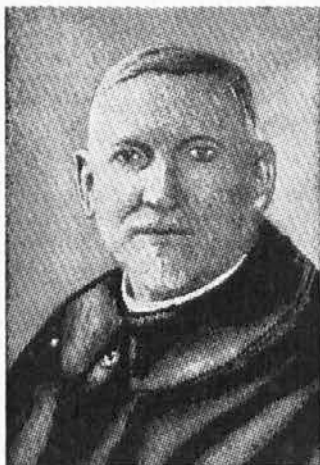
Pomen »šolske strani« ste lahko doumeli že lani. Koliko nejasnosti in dvomov vstane študentu pri predavanjih na univerzi in v srednji šoli. Niti ni treba, da je profesor zlohoten ali neveren, zadostuje že čudna raztrganost in needinost raznih šolskih predmetov, da odhaja dijak iz gimnazije z razdvojeno dušo. Pri zgodovini sliši tako, pri verouku drugače. Prirodopis mu hoče včasih trgati iz srca vero v Boga, četudi bi ravno tu bilo največ prilike za slavljenje Stvarnika. Gimnazija mu kaže delo Cerkve bolj v slabi kakor dobri luči, življenje pa zopet uči ravno nasprotno. Zato je »šolska stran« potrebna. Njeno lepo poslanstvo je, da dopolnjuje šolske predmete povsod tam, kjer o veri in Cerkvi učijo premalo ali celo napačno.

Zato poziva uredništvo vse dijake in dijakinje, ki so neskladnost vere in »šolske znanosti« boleče občutili, da pošiljajo za to stran svoja vprašanja in odgovore. Vsak naj pošlje, kar ga resnično boli in skrbi. Prav tako prosi uredništvo profesorje verouka, zgodovine, prirodopisa, umetnosti itd., da za »šolsko stran« prispevajo iz svojih zapiskov, knjig in študij, posebno pa vse ono, s čimer bi radi popravili škodo, ki jo je v dušah mladih ljudi morda povzročil njihov »predmet«.



Dogodivščina na morju

Jón Svensson (Nonni)



Ko sem še kot majhen dečko živel na svojem rodnem otoku Islandu, sem imel vedno za največjo srečo, bivati prav na bregu Atlantskega oceana.

Moja domača hiša je stala le nekaj metrov proč od morskega brega.

Sčasoma mi je postalo morje ljub prijatelj. Z vsakim dnem mi je bilo ljubše in dražje, kajti vsak dan mi je nudilo novih presenečenj in novih radosti.

Nekoč pa mi je pripravilo prav posebno presečenju, o katerem hočem tukaj pripovedovati.

Bilo je nekega večera proti koncu poletja. Sedel sem doma v svoji sobi in napeto prebiral arabsko zbirko pravljic »Tisoč in ena noč«. Pravkar sem končal z zgodbo o »Aladinu in čarobni svetilki« in hotel preiti na sledečo o »Ali Babi in štiridesetih razbojnikih«. Tedaj pa sem nenadoma zaslišal zunaj vriskajoče otroške glasove, veselo klicanje in svež, radosten smeh. Bili so moji tovariši z igranja, živahni, majhni dečki in deklince iz moje domače vasi Akureyri, ki so se igrali spodaj na bregu velikega zaliva Eyjafjörður.

Vreme je bilo čisto poletno, tiho in mirno ter toplo. Skočil sem pokonci in pogledal skozi okno proti morju.

Zunaj pa je postalo že tako mračno, da nisem več mogel videti igrajočih se otrok. Radoveden sem bil, kaj se je tam doli zgodilo. Otroci se tako smeji in vriskajo le pri prav posebnih dogodkih.

»O, ti ljubi Bog, le kaj je to!« sem zdajci jaz sam zaklical, ko sem spustil svoj pogled malo naprej v daljavo. »To je vendar čudežno!«

In kaj sem tam videl?

Zaradi mraka sicer nisem mogel več razlikovati med morjem in obalo, toda prav tam, kjer bi morale ležati morje, sem videl prav različno množico živih, bliskovitih plamenčkov, ki so na mnogih mestih povsod okoli vstajali kakor iz vode in nato spet prav tako hitro izginili.

Do tedaj še nisem nikoli videl takega čuda in si nisem mogel misliti, kaj bi to bilo. Ker pa sem še vedno slišal začudene klice, zvonček smeh in glasno vriskanje tam spodaj z obale, mi je postalo jasno, da moji tovariši opazujejo z brega prav to nenavadno prikazen na morju.

»Tudi jaz moram tja doli,« sem si mislil, pustil zgodbo o »Ali Babi in štiridesetih razbojnikih« ležati na mizi, ugasnil svojo svetilko, prhnil kot vihar iz hiše in odskakal kolikor hitro sem le mogel tja dol k morskemu bregu.

Tukaj sem odkril množico temnih senc, ki so tekale ob bregu sem ter tja. Pridružil sem se jim in kmalu našel enega svojih najboljših prijateljev, malega, bistrega in ljubelega trinajstletnega fanta, ki se je imenoval Elis.

Zgrabil sem ga za roko in vprašal: »Ampak, Elis, kakšni ogenjčki pa so zunaj na morju?«

»O, ali ne veš tega, Nonni?« je odgovoril. »Pojdi z menoj. Pokazal ti bom.«

Povlekel me je za seboj čisto do brega in rekel: »Sedaj pa počakaj tukaj, da se vrnem. Boš nekaj doživel.« Potem je stekel na moje največje začudenje naravnost v morje in v sledečem trenutku že izginil. V smeri pa, v katero je odhitel, sem videl kmalu plamenček za plamenčkom, ki so vznikali iz morja v velikem krogu. Bilo je kot bi mali, skrivnostni plamenčki tekali drug za drugim, najprej proč od brega, nato v loku zopet nazaj. Končno so prišli čisto blizu k brežini.

Nato je bil tudi moj mali prijatelj Elis spet pri meni.

Vse skupaj mi je bilo čisto nerazumljivo.

»Ali veš zdaj, kaj je, Nonni?« je vprašal Elis.

»Kako le, Elis! Prav nič ne vem.«

»Prav, potem ti bom pa pokazal,« je rekel, me prijel za roko in me poizkušal potegniti s seboj v morje. Upiral sem se mu in zaklical: »Kaj pa počneš, Elis! Ali me hočeš v vodo vreči?«

»Ampak, Nonni. Saj je vendar oseka. Pojdi vendar z menoj.«

Zdaj šele sem se spomnil, da smo imeli oseko in da je na tem mestu vsa voda odtekla proti Atlantskemu oceanu in pustila trdno, peščeno dno skoraj suho za seboj. Pustil sem torej, da me je prijatelj Elis odvlekel na plitvo peščino.

Ko sva se oddaljila nekaj korakov od brega, sva obstala. Nato je zapovedal Elis: »Nonni, zdaj pa lopni z nogo močno ob tla!«

Storil sem tako. Nenadoma je planila bliskovita luč kot svetel ogenj iz peščenih tal in takoj zopet izginila.

V strmečem začudenju sem zaklical: »Ampak, kaj naj to bo, Elis?«

»To je morsko svetlikanje, Nonni.«

»Od česa pa to pride?«

»Pravijo, da je nekaj kot fosfor, kar včasih morje nosi s seboj in nato pusti na dnu, ko se z oseko spet umakne.«

»In kaj je to fosfor, Elis?«

»Menda izvira — tako pravijo ljudje, če je res, ne vem — od brezštevilne množice čisto majhnih, svetlečih se živalic, ki so še mnogo manjše kot kresnice. Če jih pustiš v miru, potem se ne svetijo, če pa se jih dotakneš, tedaj sipljejo takoj ogenj in plamen okoli sebe.«

Sklonil sem se in se dotaknil morskega dna z rokami. Takoj se je spet pojavila skrivnostna svetloba. Toda nobene toplote ni bilo čutiti. Samo svetilo se je, sicer močno, toda čisto mrzlo. Če sem potegnil s prsti po dnu, je nastala jasna, svetla črta, nekako tako kot če s kako staromodno vžgalico podrsneš po zidu. Povsod okoli sebe sva videla svetleče ognje. — To so bile sledi otroških nog, ki so tekale po temi preko morskih plitvin. Pri tem redkem prizoru sem občutil izredno radost in ostala sva tam še dolgo in se veselila nad tem novim morskim čudežem. —

»Pojdite z nami, pojdite z nami!« sem zaslišal nenadoma znan otroški glas, ki je klical ne daleč od mene.

Bil je eden večjih dečkov z imenom Arni, ki je govoril nekaterim tovarišem. Takoj sem tekel tja in vprašal, kaj nameravajo.

»Arni hoče napraviti majhno vožnjo s svojim velikim čolnom in nas vabi, naj gremo z njim,« je odgovoril nekdo.

»Potem grem tudi jaz zraven, Arni,« sem zavpil.

»Jaz tudi, jaz tudi!« je zaklicalo več dečkov.

»Dobro! Koliko nas je?« je vprašal Arni.

Vsi smo se gnetli okoli njega in štel nas je, kolikor se je pač dalo v temi, in končno je spoznal, da nas je ravno dvanajst.

»Vse v redu,« je dejal, »toliko jih moj čoln lahko nese. Torej, pojdite vsi takoj z menoj.«

Zaradi teme smo se držali tesno skupaj in sledili Arniju. Tudi moj prijateljček Elis je šel z nami. Šla sva drug ob drugem držeč se za roke in pazila sva, da naju v temi ne bi ločili. Spotoma sem zaklical Arniju: »Ampak, zakaj se hočeš v taki temi voziti s čolnom?«

»Ker mora biti zdaj morska voda polna ognja. To se bo videlo, ko bomo odrinili s čolnom od brega. Tedaj se bo s čolnom voda razgibala in nato bomo nekaj lepega doživeli.«

»Toda, ali se ti ne zdi, Arni, da je vendar nekoliko nevarno spustiti se na morje v taki temi?«

»Zakaj bi le bilo nevarno, Nonni? Vreme je lepo in morje čisto mirno.«

»To je res. Toda zunaj na morju ne moremo v temi prav nič videti in morda ne bomo mogli več najti poti nazaj k bregu. Vem to iz izkušnje; meni samemu in mojemu bratu Manniju se je že nekoč to pripetilo. Pri tem sva prišla v veliko življenjsko nevarnost.«

Arni se je ozrl po hišah na obali in rekel: »Glej, Nonni, v mnogih hišah na obrežju še gori luč. To bo zadostovalo, da nam bo pokazalo smer za vrnitev.«

»Gotovo, gotovo!« so zaklicali nekateri od fantov. »Nobene nevarnosti ni. Nikar ne bodi tako boječ, Nonni. Pravi mornar se ne sme nikoli bati.«

»Ne, ne! Ne se bati!« so klicali vsi v zboru. »Kar naprej!«

Sram me je bilo moje pripombe in rekel sem: »Bojazljivec pa tudi nisem. Mislim sem samo, da moramo biti previdni.«

Nadaljevali smo svojo pot.

(Dalje.)

Kongregacije, ali so vaše vrste urejene?!

★ ZADNJA STRAN ★

Mladim umetnikom



»Ljubi Jezušček! Glede mojih želja pa ostane isto kot včeraj...«

Dober linorez nam odleže za drag kliše. Zato se »Naša zvezda« zdaj obrača na vse tiste, ki ste izurjeni v linolejni tehniki, da pokažete svojo dobro voljo in ljubezen do svojega lista in pošljete kaj takega, kar bo za list primerno. Saj ste videli v prejšnjih letnikih, kakšne stvari pridejo v poštev: simbolične slike (zlasti v zvezi s cerkvenim in šolskim letom), narava, verski motivi... »Zvezda« mora postati res dijaška, mlada, lepa in prikupna. In kdaj naj bo študentu ljubša kot takrat, ko bo v njej videl del svojega truda in volje.

Torej na delo, fantje in dekleta! Od slej bomo za vsak objavljen linorez navedli tudi avtorjevo ime. Vendar pa prosimo, naj podobe ne bodo prevelike; maksimalno četrtina strani.

Zlogovnica

Sestavi iz naslednjih 24 zlogov: an - bar - čar - črt - daš - de - e - e - fez - go - i - iv - je - ko - man - na - o - paz - raz - red - ro - sla - to - zav — dvanajst dvozložnih besed s sledečim pomenom:

1. zamisel, skica, projekt kakega dela, 2. pogorje v jugozahodnem delu Južne Amerike, 3. obširno slovstveno delo v prozi, 4. vrsta brusilnega kamna, rabimo ga pri košnji, 5. madžarski ples, 6. druga beseda za jarem, 7. vrsta silikata, poldrag kamen, 8. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 9. močvirna pokrajina, okolica Ljubljane, 10. kraj v Mali Aziji, znan iz Pavlovih pisem, 11. vrsta, oddelek, skupina, šolska enota, 12. domače otroško krstno ime.

Začetne in končne črke pravilno dobljenih besed, brane od zgoraj navzdol, povedo željo uprave in uredništva.

Čarobni kvadrat

	1	2	3	4	5	6
1	a	a	a	a	a	a
2	a	a	b	d	d	d
3	e	e	e	e	i	i
4	k	l	l	n	n	n
5	n	n	n	o	o	o
6	o	r	r	s	v	v

Iz danih črk sestavi naslednje besede:

1. novoletna in trikratjevska navada, od tod izraz za koledar, 2. pravljico bitje, naslov Wielandovega romantičnega epa, 3. travnik, neobdelana zemlja, del Ljubljane, 4. kraj na Kavkazu, 5. največji pritok Črnega morja, 6. vrsta južnega sadja.

Pravilno dobljene besede lahko bereš pod istimi številkami vodoravno in navpično.

Besednica

Pokolenje, nadsvetnik, voditelj, soboslikar, dnevničar, primerjava, sodavica, koncesija, emancipacija.

Po dve zaporedni črki iz vsake besede jemlji po določenem redu, tako da dobiš naslov najbolj znanega slovenskega romana.

»Naša Zvezda« izhaja dvakrat v mesecu. Cena za dijake 8 Lir, za druge 12 Lir letno. Izdajatelj in odgovorni urednik dr. Tomaž Klinar. Uprava: Streliška ulica št. 12/II. Uredništvo: Costova 7, Ljubljana. Za Ljudsko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič